

Ponència política

1. La lluita per l'habitatge	2
2. Objectius i principis polítics.	7
3. La qüestió del programa	12
4. Acció sindical i organització per propietats	13
5. Lluita legal, jurídica i antirepressiva	17
6. Parc col·lectiu d'habitatge	22
7. Estructures populars	24

1. LA LLUITA PER L'HABITATGE

Fa dos anys que el Moviment per l'Habitatge vam començar el procés cap a un II Congrés, amb la intenció de fer un pas endavant en la lluita. Quinze anys després de l'esclat de la crisi hipotecària i del naixement de les primeres PAHs i cinc anys després del I Congrés, **necessitem actualitzar les nostres pràctiques i formes organitzatives, així com abordar debats polítics i estratègics** que fa temps que tenim pendents.

Aquesta ponència política, que precedeix a una altra ponència organitzativa, vol sintetitzar les bases sobre les quals pensem que s'ha d'assentar la lluita per l'habitatge. Igualment, també vol descriure algunes de les eines de lluita o de les tàctiques que hem desplegat en aquests anys, i que hem de continuar impulsant amb una força renovada.

Però abans d'entrar en totes aquestes qüestions, cal que contextualitzem aquest II Congrés en la nostra història particular, en la història més llarga de la lluita per l'habitatge i en les condicions que el capitalisme imposa sobre una necessitat bàsica com és l'habitatge.

El capitalisme i la problemàtica de l'habitatge

El mode de producció capitalista mai ha garantit un habitatge per a tothom. Al llarg dels últims segles i allà on s'ha expandit, aquest sistema ha creat societats en les quals una gran massa treballadora s'amuntega en les grans ciutats i on, malgrat els avanços científics, tecnològics i en les capacitats productives, una part de la població no arriba a tenir unes mínimes condicions de subsistència.

Amb el creixement de les primeres societats industrials al segle XIX, comencen a aparèixer fenòmens com la densificació de barris i suburbis, formes marginals d'habitatge com el barraquisme, el sotsarrendament, l'amuntegament en pisos compartits, en locals, soterranis i golfes... No han sigut poc habituals l'expansió de situacions d'insalubritat i malalties, degudes a les condicions creades en grans aglomeracions.

Al capitalisme imperen les lògiques de la competència, del benefici privat de bancs i empreses, per sobre d'una producció i distribució racional dels mitjans de vida. Així, com és el cas de les nostres cases, moltes de les coses que necessitem per viure són mercaderies que no tenen com a objectiu satisfer les necessitats humanes. El capital té control sobre la terra, sobre el procés de construcció i finalment sobre la propietat, i aquelles que no tenen més que les mans per treballar han d'entregar una part del seu salari, si és que n'arriben a tenir, als capitalistes propietaris dels habitatges, que tenen el "dret" d'exigir els preus més elevats possibles. Les hipoteques i els lloguers, les formes més habituals d'accés a un habitatge, són mecanismes a través dels quals rendistes i entitats financeres extreuen rendes a costa d'aquelles que no tenen altra opció que pagar.

Només un sistema irracional com aquest pot generar societats on conviuen milions de cases buides, amb una crisi d'habitatge tan greu com la nostra; societats capaces de produir béns

1 materials per tothom, que expulsen quantitats de persones de l'accés a una llar de manera
2 digna i de la possibilitat de construir lliurement un projecte de vida. **La problemàtica de**
3 **l'habitatge** no és producte de la "mala sort" o d'uns polítics que "s'han equivocat"; **són les**
4 **condicions generades per un ordre social, que només podran desaparèixer quan aquest**
5 **ordre sigui transformat des de l'arrel.**

6

7 **La lluita per l'habitatge al llarg de la història**

8 Quan es mencionen les lluites dels segles anteriors pensem en els grans sindicats, en vagues
9 i aturades de la producció, o en l'organització a les grans fàbriques. Però **els moviments de**
10 **classe sempre han actuat dins i fora dels centres de treball**, amb la consciència que només
11 amb el suport mutu i l'acció directa podien garantir la supervivència material. En concret, **les**
12 **lluites per unes condicions d'habitatge dignes han estat una constant al llarg de la història.**

13 Al nostre territori, les onades migratòries cap a les ciutats a finals del segle XIX van donar
14 pas als primers grans moviments i lluites contra la carestia de la vida o contra l'encariment
15 dels lloguers. Podem veure exemples com la vaga de subsistència del 1918, on les dones
16 van ser protagonistes d'actes de sabotatge, expropiacions i protestes contra la pujada dels
17 preus del carbó i dels productes bàsics, inclosos els preus dels lloguers. O la fita més
18 important, el 1931, quan el sindicat de la construcció de la CNT va impulsar una vaga de
19 lloguers contra la pujada desorbitada dels preus, en un context d'atur i epidèmia de fam
20 després de la finalització de les obres de l'Exposició Internacional.

21 Un altre episodi important de lluita entorn l'habitatge el podem veure en els moviments
22 veïnals dels últims anys del franquisme i primers anys del règim de la transició. Noves onades
23 migratòries a partir dels anys 50 van fer créixer de nou Barcelona i altres ciutats, i la vida en
24 aquells suburbis, en particular l'absència de serveis bàsics, va generar una consciència que
25 va normalitzar la solidaritat i l'autogestió, generant un moviment capaç d'articular importants
26 lluites. Aquell moviment veïnal, a més, va ser un espai en el qual moltes organitzacions
27 operaven en la clandestinitat, en la lluita contra la dictadura feixista.

28 A finals dels 80 aquell moviment veïnal decau i en moltes ocasions s'institucionalitza i queda
29 assimilat per una societat de consum que sembla infranquejable. Tot i això, continuen existint
30 greus problemes socials, com l'atur juvenil. És en aquest context que es comencen a donar
31 les primeres ocupacions i l'aparició del *moviment okupa*, que en la dècada dels 90 esdevé
32 un lloc de resistència contra l'especulació urbana, la manca d'espais socioculturals i també
33 per denunciar la dificultat de l'emancipació juvenil, tot i que fora d'un marc sindical i amb
34 dificultats per esdevenir un conflicte de masses.

35 Més a prop en la història, **el Moviment per l'Habitatge que avui coneixem neix fa quinze**
36 **anys**, amb el punt d'inflexió que va suposar la crisi de 2008 i **amb l'aparició de les primeres**
37 **PAHs i l'aturada dels primers desnonaments**. Aquelles expressions de lluita es van estendre
38 per tot el territori català i de la resta de l'Estat, sobretot a partir del moviment 15M, convertint-
39 se en un dels principals referents en l'anterior cicle de mobilitzacions, combinant l'acció al

carrer i pràctiques de desobediència civil amb lluites per reformes legals que van tenir un gran suport.

És a partir del 2015 quan el moviment comença a canviar, a causa dels canvis al mercat immobiliari —sobretot, la pèrdua relativa de pes del problema de les hipoteques davant els lloguers— i també influenciat per importants diferències polítiques que havien existit, sobretot en el relacionat amb la qüestió institucional i electoral. Així, comencen a aparèixer nous col·lectius i sindicats, i neix també el Sindicat de Llogateres el 2017, començant a prendre forma el que avui anomenen com a *sindicalisme d'habitatge*. Aquest, en un context de reflux de les mobilitzacions, ha aconseguit desenvolupar-se i continuar situant la qüestió de l'habitatge com un dels focus principals en la lluita de classes.

La qüestió de l'habitatge en l'actualitat

Per sortir de la crisi profunda que va viure als anys 70, el capitalisme va traslladar les fàbriques i la producció a països de l'anomenat tercer món i va donar inici a les polítiques neoliberals, en una forta ofensiva contra la classe treballadora. És així com entrem en l'era de la globalització, on el capital es fa més internacional que mai i els països imperialistes i les seves multinacionals exploten recursos naturals i mà d'obra barata arreu del món; i és a partir d'aquest context quan es comencen a donar els anomenats processos de *financerització*, amb els quals els negocis rendistes i les bombolles especulatives han adquirit major centralitat.

A l'Estat espanyol, on el negoci immobiliari i l'habitatge com a vehicle d'inversió han estat una de les principals expressions, es va inflar als últims anys del segle passat una enorme bombolla en el mercat hipotecari i de la construcció, que va esclatar amb la crisi internacional de 2008. La crisi financera, a més, va bloquejar la roda d'acumulació immobiliària i va dinamitar els mecanismes que feien extensible l'accés a un habitatge en propietat a parts àmplies de la població. Donat que la bombolla s'havia construït sobre la base d'un fort endeutament, **es van crear mecanismes de rescat bancari**, com la SAREB, per treure els crèdits hipotecaris fallits dels seus comptes, assumir les pèrdues amb finançament públic i **facilitar l'entrada dels nous grans protagonistes del mercat immobiliari: els fons d'inversió, SOCIMIs i servicers**.

Des de l'esclat de la crisi, els mecanismes que feien extensiu l'endeutament hipotecari a part de la classe treballadora es van limitar pels majors requisits d'accés, i aquelles que hi accedeixen es veuen exposades a condicions més abusives. Això ha implicat una major exposició a les oscil·lacions del mercat financer i a la política monetària, com mostra el recent augment de l'Euríbor, que ha fet entrar a moltes famílies en situacions d'impagament. En aquest nou context, parts més grans de la població, destacant entre elles sectors joves i migrants, s'han vist empesos al mercat del lloguer.

El negoci del rendisme ha adquirit un paper més central, gràcies també a tota una sèrie de mesures dirigides a facilitar l'execució de desnonaments, l'entrada d'inversors i la pujada dels

1 preus de lloguer. D'aquest negoci participen fons d'inversió i grans agents financers, però
2 també empreses de tota mena, multi-arrendataris i petits tenidors, que han fet un ús
3 sistemàtic de tàctiques abusives, a més d'afavorir la proliferació de fenòmens com els pisos
4 turístics, els lloguers de temporada o d'habitacions.

5 Tot plegat, ens trobem davant d'una **degradació de les condicions de vida de la classe**
6 **treballadora, causada per l'escletxa entre uns salaris estancats i degradats i un augment**
7 **constant de les rendes**. L'any 2023, la quantitat destinada a pagar la vivenda ja suposava un
8 60% del salari —si prenem com a referència el salari més habitual—, essent molt pitjor per
9 qui no té una feina estable o qui viu en grans ciutats o zones amb preus més elevats. Aquesta
10 exclusió també dona lloc a la proliferació d'un mercat insegur amb pitjors condicions, com
11 veiem amb el sotsarrendament, els contractes verbals, el barraquisme o l'ocupació. Alhora,
12 augmenta la criminalització dels sectors més vulnerables i l'ús de mecanismes com els
13 desnonaments policials, els procediments penals o l'atac contra el dret a l'empadronament.
14 L'aplicació de filtres classistes, racistes i heteropatriarcal en l'accés a l'habitatge ha sigut i és
15 també una constant.

16 Davant de la qüestió de l'habitatge, l'Estat ha emprat una noció "excepcionalista" de la
17 problemàtica, com si es tractés d'una "crisi" temporal i superable. Això ha dut a mesures de
18 temporalitat molt limitada i d'aplicació excepcional, que no atenen a la permanència del
19 problema, fent que moltes no perdurin sinó que tan sols mitiguin el desastre general en
20 moments de crisi aguda. A més, aquesta noció "excepcionalista" ha actuat a través d'una
21 noció de vulnerabilitat individualitzada lligada a l'aplicació de filtres moralitzants, sovint
22 classistes i racistes, que invisibilitzen l'explotació i l'opressió capitalista.

23 **El paper de l'Estat i dels diferents governs, durant aquests anys, ha sigut fer de suport del**
24 **mercant i servir com a eina per garantir el benefici privat**. Ha estat una constant la
25 transferència de riquesa de l'àmbit públic al privat, a través de mecanismes com la
26 compensació de rendes impagades, la promoció d'aliances publico-privades o la
27 privatització d'habitatge públic. I per descomptat, l'aparell estatal també ha contribuït a la
28 lògica de la contenció social, que utilitza per una banda la conciliació d'interessos com a via
29 de desmobilització, mentre per altra augmenta constantment les seves eines i forces
30 repressives.

31 El moviment per l'habitatge ha tingut no poques victòries durant aquests anys, tot i que encara
32 molt lluny de significar una millora important enfront de la greu problemàtica que patim. I
33 és que, si un aprenentatge podem extreure d'aquest temps, és que la conquesta de drets i la
34 millora de les nostres condicions de vida no vindrà sinó de l'organització, de la lluita i de la
35 força que aconseguim tenir per a, precisament, imposar i garantir aquestes conquestes.

36 37 **El II Congrés i els reptes del Moviment**

38 Els últims anys es caracteritzen per una manca de mobilitzacions i lluites, en paral·lel a un
39 empitjorament de les condicions generals de vida en l'àmbit laboral, en els sistemes de

1 pensions o de salut i per descomptat en l'accés a l'habitatge. S'ha anat instaurant de manera
2 progressiva un règim repressiu, amb una propaganda de guerra i una ofensiva contra les
3 organitzacions de classe que no som capaces de contrarestar. Les postures reaccionàries
4 creixen, amb la classe dominant agitant l'odi contra la immigració i dirigint la culpa del
5 malestar social contra els sectors més vulnerables. Aquesta situació fa més que necessari que
6 les nostres organitzacions estiguin a l'altura per donar la batalla cultural i política, per
7 organitzar la nostra gent i engegar les lluites i mobilitzacions necessàries.

8 Tot i les dificultats que tenim per fer front a la situació actual, **el Moviment per l'Habitatge**
9 **continua sent una important eina per la nostra classe.** Les formes de lluita que hem desplegat
10 durant aquests anys no han deixat de tenir validesa, i hem vist com en situacions adverses
11 també hem aixecat sindicats en barris i pobles, hem avançat en l'organització de conflictes
12 col·lectius entorn dels lloguers, o hem continuat tenint victòries. Però també hem patit
13 importants limitacions en forma d'una certa fragmentació, unes estratègies poc definides o
14 de vegades inexistents, i una incapacitat general per posar la nostra pràctica al servei d'una
15 unitat d'acció i uns objectius conjunts.

16 Els intents que hem fet per assolir cohesió política i organitzativa, el més important d'ells el I
17 Congrés, no ens han dotat de la força, l'eficiència i els recursos necessaris, i també hem
18 continuat arrossegant dificultats per superar el sectorialisme i la divisió entre les diferents
19 problemàtiques; llogateres, hipotecades, ocupes. I pel que toca a la nostra referencialitat
20 pública, si fa 10 anys les PAHs eren organitzacions conegudes i legítimes de cara a bona
21 part de la societat, l'actual moviment no ha aconseguit esdevenir aquest referent. El II
22 Congrés ha de servir per superar totes aquestes mancances.

23 Hem de fer un salt qualitatiu en la lluita. Necessitem un horitzó comú, analitzar els errors
24 polítics que hem tingut, que ens han fet creure en les solucions institucionals o ens han aïllat
25 de la classe treballadora. Hem de **dotar-nos d'unes estructures supralocals que ens permetin**
26 **planificar la nostra feina, tenir iniciativa política i expandir-nos i arrelar-nos arreu del territori.**
27 Hem de ser capaces d'organitzar l'acció sindical i el conflicte contra grans propietats,
28 desplegar una millor *parc d'habitatge col·lectiu*, dotar-nos dels recursos jurídics i legals
29 necessaris, generar un sentiment de pertinença més gran del que hem tingut respecte del I
30 Congrés. I partint de la pluralitat i les diferents expressions que té la lluita per l'habitatge,
31 **hem de crear un nou imaginari comú i esdevenir un gran moviment de masses que sigui un**
32 **referent per a la lluita.**

33 Al I Congrés dèiem que aquella etapa que començàvem es tractava *"d'una primera fase de*
34 *treball conjunt i coordinació en forma de comissions de treball, que ens permeti aprofundir i*
35 *consolidar la confiança col·lectiva i faci possible evolucionar cap a una fórmula més orgànica*
36 *en un futur"*. Cinc anys després creiem que és el moment d'abordar aquesta tasca, i de donar
37 un nou impuls a la lluita per l'habitatge i al nostre moviment.

2. OBJECTIUS I PRINCIPIS POLÍTICS

Aquests principis i objectius, sortits dels debats que hem tingut en el camí del II Congrés, són la base sobre la qual impulsarem la lluita per l'habitatge i construirem unes noves formes organitzatives. Aquestes idees representen la raó de la nostra lluita, i no es poden entendre sense l'experiència, els aprenentatges i els encerts i errors que hem tingut durant aquests anys.

2.1 Objectius

I. Llitem per un accés universal a l'habitatge

Totes les persones han de poder accedir a un habitatge digne, on formar una llar i desenvolupar lliurement el seu projecte de vida. **El dret a l'habitatge ha d'estar garantit en funció de les necessitats de cada persona i de les possibilitats materials de la societat.**

Garantir un habitatge universal implica, en primer lloc, la **finalització de tots els processos de desnonaments**, siguin per vies jurídiques o extrajudicials. Igualment, és imprescindible eliminar tots els filtres racistes, burocràtics o classistes que imposen les diferents institucions i empreses del sector immobiliari, que exclouen una part de la població. Tothom que viu al nostre país ha de gaudir de les mateixes condicions per accedir a una llar.

Ens oposem a qualsevol situació d'infrahabitatge, així com a la manca de condicions dignes que es dona a molts habitatges i edificis ubicats en barris obrers. De la mateixa manera, els subministraments bàsics han d'estar garantits de forma universal.

Gaudir lliurement d'un habitatge requereix fer de les ciutats llocs habitables, no organitzades segons els dictats del benefici econòmic privat, sinó de les necessitats comunitàries i en equilibri amb el medi ambient. Hem d'acabar amb la distribució desigual de recursos urbans, i amb la segregació espacial per diferències racials i de classe.

II. Per la desmercantilització de l'habitatge

L'habitatge és una necessitat humana bàsica i indispensable. Tractar aquest com una mercaderia, necessàriament, requereix mantenir a part de la població fora d'un accés segur a una llar, en favor del lucre d'una minoria. Quan el "dret a especular" passa per sobre de la funció social de l'habitatge, les conseqüències són milions de cases buides convivint amb una greu crisi habitacional, o preus inassumibles per a moltíssima gent.

Sota les lògiques del mercat i el capital, és impossible aconseguir un habitatge universal i de qualitat. Només en una societat en què les cases estiguin fora de les mans del capital, sota control del poble i gestionats de manera democràtica, podrem donar per aconseguida la nostra tasca.

1 Fer efectiu aquest principi implica l'**expropiació immediata dels bancs, fons d'inversió i grans**
2 **tenidors** i especuladors, per posar les seves propietats al servei de les necessitats socials. Amb
3 una perspectiva més llarga, implica **caminar cap a la desaparició de tota forma**
4 **d'especulació, acumulació o rendisme.**

5 **III. Llitem contra el capitalisme i l'estat, i per la construcció d'una** 6 **nova societat sense classes**

7 Sota un sistema on mana el capital i en què l'especulació immobiliària és una part central
8 de l'economia, és impossible aconseguir un habitatge universal i de qualitat. **El mode de**
9 **producció capitalista mai garantirà un habitatge per a tothom de manera justa i estable.**

10 Per això, el nostre objectiu de fons és la superació del capitalisme, i la construcció una nova
11 societat sense classes i sense opressió, en què totes les coses que produïm per viure estiguin
12 al servei de les nostres necessitats.

13 Entenem que la nostra pràctica diària ha de servir a aquest objectiu de fons, i ha de ser una
14 eina per acumular forces, impulsar la lluita de classes i construir un poder popular al marge
15 de les institucions de la burgesia. Lluitar per aquesta nova societat implicarà acabar també
16 amb un Estat que només defensa els interessos dels més rics.

17 A més, la nostra lluita no es limita a les injustícies que vivim en l'àmbit de l'habitatge, també
18 volem **acabar amb totes les formes d'opressió i desigualtat** que el capitalisme ha generat i
19 sostingut al llarg de la història. Volem construir una societat on no existeixi l'explotació
20 assalariada, i en què desapareguin totes les expressions de racisme, opressió de gènere,
21 imperialisme o colonialisme. Entenem, a més, que la lluita va més enllà de les nostres
22 fronteres.

23 **2.2 Principis**

24 **I. Sindicalisme revolucionari**

25 El terme *sindicalisme revolucionari* ha tingut diferents accepcions i pot fer referència a alguns
26 corrents polítics i sindicals de gran importància en la història del moviment obrer. Per a
27 nosaltres, és l'eina concreta amb la qual desenvolupem la nostra lluita.

28 Per una banda, **anomenem sindicalisme d'habitatge a les formes de treball i les eines de**
29 **lluita desenvolupades durant aquests anys:** assemblees massives, accions de pressió i
30 negociacions col·lectives, mobilitzacions, campanyes comunicatives, organitzacions per blocs
31 i propietats o creació d'estructures populars als pobles i barris més humils.

32 A més, **diem que aquest sindicalisme és revolucionari** perquè la nostra lluita va més enllà de
33 les millores immediates o les victòries concretes en matèria d'habitatge. La lluita per

1 l'habitatge, per com es pot desplegar, és una important eina per impulsar l'autoorganització,
2 per refer la consciència de classe i per construir un moviment revolucionari que disputi els
3 fonaments de l'ordre capitalista.

4 La nostra pràctica parteix de convertir la problemàtica individual en un conflicte col·lectiu,
5 convertint l'aïllament i el sentiment d'impotència en voluntat de lluita i solidaritat de classe.
6 Per això, és molt important la capacitació de les bases del moviment, ser capaces de difondre
7 les nostres idees i estendre i transmetre les nostres pràctiques. Totes les membres de
8 l'organització han d'esdevenir agents actius i protagonistes de la lluita.

9 **II. Autonomia respecte de l'Estat**

10 L'Estat, amb qui la lluita ens obliga a relacionar-nos i reconèixer com a mediador, és a la
11 vegada l'enemic més directe. És el responsable de garantir la propietat privada i l'existència
12 i expansió del negoci immobiliari, mitjançant els seus aparells legislatius, judicials o policials.

13 En les societats occidentals contemporànies, l'Estat juga un paper que bascula entre la
14 cooptació i la repressió de les lluites populars, essent el principal obstacle pel
15 desenvolupament de moviments com el nostre. Enfront d'aquesta situació, hem de **mantenir**
16 **la màxima autonomia organitzativa, política i ideològica respecte els seus diferents**
17 **organismes i institucions**, així com *think tanks* i partits que treballen per legitimar-lo.

18 Tenir autonomia respecte l'Estat implica **defugir de la lògica de contenció social i**
19 **assistencialisme caritatiu**, que individualitza els problemes i desvia el focus dels responsables
20 de la problemàtica d'habitatge. Igualment, implica **actuar amb independència del joc i les**
21 **il·lusions electorals** —com les viscudes en aquests anys—, que amb campanyes, promeses i
22 mesures cosmètiques ajuden a desarticular les demandes, paralitzar les mobilitzacions i
23 fomentar la divisió.

24 Aquest principi ha de tenir implicacions en les iniciatives sindicals, en les tàctiques de lluita,
25 en com ens organitzem, en com prenem les decisions i en la relació de la nostra militància
26 amb els aparells de l'Estat, així com els mecanismes de control que establim.

27 **III. Som una organització de masses, que lluita per la unitat de tota** 28 **la classe**

29 Hem de ser capaces **d'interpel·lar i organitzar a totes les persones afectades per la**
30 **problemàtica d'habitatge**. A més, hem d'aconseguir la màxima unitat entre les diferents
31 capes, sigui quina sigui la seva via d'accés a l'habitatge o el seu tipus de conflicte: llogateres,
32 ocupes, gent hipotecada o persones en situacions d'infrahabitatge.

33 Aspirem a ser una organització de masses, que sigui referent per a tots els sectors populars,
34 i fer que les nostres idees arribin a les capes més àmplies de la societat. La nostra activitat

1 també té com a objectiu **la unitat de tota la classe treballadora i la creació d'una consciència**
2 **de classe més ampla**. Hem de teixir la màxima unitat possible amb la resta d'organitzacions
3 del moviment obrer i popular, perquè només així podrem fer front als nostres enemics.

4 Som un moviment popular, que vol estendre i territorialitzar la disputa política i cultural,
5 penetrar en les masses i atacar els dispositius ideològics que sustenten la dominació
6 capitalista, així com les expressions de masclisme, racisme o classisme. A partir dels principis
7 de suport mutu i solidaritat, hem de reconstruir els vincles de classe, superar l'individualisme
8 i desenvolupar models de relacions socials contràries a la ideologia i moralitat burgeses.

9 **IV. Defensa dels drets i llibertats polítics i rebuig de la repressió**

10 La repressió s'ha acarnissat sobre el moviment per l'habitatge: multes, detencions, judicis i
11 infiltracions han format part de la quotidianitat als últims anys. Aquesta repressió també es
12 dirigeix contra altres lluites i moviments, mentre els sectors més exclosos pateixen una greu
13 ofensiva mediàtica, judicial i policial, en una dinàmica que s'està donant de manera
14 generalitzada als règims capitalistes occidentals.

15 En aquest escenari, reafirmem més que mai el nostre **rebuig a la repressió contra totes les**
16 **formes d'organització i lluita de la nostra classe**. Ens oposem a la regressió que hi ha hagut
17 en matèria legislativa i jurídica, així com a l'ofensiva contra l'ocupació i la vulneració dels
18 drets que pateixen les persones que viuen ocupant.

19 **Condemnem la persecució de la nostra militància, la militarització dels nostres barris i el**
20 **reforç permanent de les forces repressives**. Defensem el reconeixement i la legitimitat de la
21 lluita per l'habitatge, i combatrem tota mena de criminalització o atac contra nosaltres.

22 A més, fem **defensa dels drets i llibertats polítiques que van més enllà de la lluita per**
23 **l'habitatge**. Defensem la llibertat d'expressió i el dret d'autodeterminació, fem nostres els
24 principis del feminisme o l'antiracisme, i ens oposem a totes les formes de feixisme i
25 tendències reaccionàries que de nou estan creixent al món. Considerem de primera
26 importància la derogació de la llei d'estrangeria i la desaparició de totes les lleis i institucions
27 que neguen els drets polítics a les persones migrants, fins que totes puguem gaudir de les
28 mateixes oportunitats per desenvolupar el nostre projecte de vida.

29 **V. Democràcia interna i confederalisme**

30 Considerem que el caràcter democràtic i confederal no són únicament unes regulacions
31 internes de l'organització, que tinguin per objectiu el seu bon funcionament. Al contrari,
32 pensem que són principis de naturalesa política molt importants.

33 D'una banda, apostem per la democràcia popular, entenent-la com aquella pràctica per la
34 qual **tots els processos de debat, formació i decisió han de fer partícips el màxim de sectors**

1 **de la classe.** Totes les persones hem de ser responsables a l'hora de prendre les millors
2 decisions i aportar les nostres forces i capacitats, desenvolupant un model sindical fora de
3 lògiques dirigistes o de dinàmiques en les quals només una minoria assumeix
4 responsabilitats.

5 D'altra banda, el confederalisme ha de ser la forma que prengui la **lliure associació de**
6 **diferents col·lectius per assolir uns objectius compartits.** Per això, ens dotem de mecanismes
7 i espais decisoris que ens permetin desenvolupar l'acció sindical, les mobilitzacions,
8 campanyes o tota la unitat d'acció que faci avançar la lluita. A la vegada, cada col·lectiu
9 manté la seva autonomia per actuar en la seva realitat local, basant-se en les línies
10 compartides però adaptant-les i respectant les diferents particularitats.

11 **VI. Internacionalisme**

12 Declarar-nos internacionalistes vol dir que ens solidaritzem amb la lluita dels pobles i de tota
13 la gent que, com nosaltres, lluiten per un món sense explotació, guerres ni injustícies.

14 Però l'internacionalisme també ha de tenir un vessant més pràctic i concret. **En la mesura que**
15 **el capital i el negoci immobiliari operen a una escala global,** recolzats en institucions
16 supraestatals com la UE, l'FMI o les diferents borses i mercats internacionals, **nosaltres**
17 **necessitem fer el mateix.**

18 Així, una de les nostres línies de treball ha de ser la d'**establir relacions amb els moviments**
19 **per l'habitatge que persegueixin objectius similars als nostres.** En primer lloc, hem de trobar
20 les millors relacions amb el moviment per l'habitatge de la resta de l'Estat espanyol, amb qui
21 compartim enemic i amb qui hem d'aspirar a coordinar-nos i organitzar-nos.

22 Però també, la lluita per l'habitatge s'estén arreu del món, allà on el capital, l'especulació o
23 l'imperialisme fan acte de presència. Compartir solidaritat, coneixements i experiències, i qui
24 sap si també algunes lluites, ha de ser també part dels nostres principis.

3. LA QÜESTIÓ DEL PROGRAMA

El programa de qualsevol organització o moviment és un document essencial. D'una banda, permet concretar els debats interns en un conjunt d'objectius comuns pels quals lluitar, i d'altra, és una manera sintètica de presentar-nos davant les capes de la societat que volem interpel·lar.

*En el nostre cas, a més, tenim un repte de primer ordre, que és entendre quin paper ha de jugar la lluita per reformes en la perspectiva revolucionària, i per tant quines concrecions pràctiques ha de tenir el nostre programa. És a dir, **el debat sobre el programa no només inclou les mesures concretes, sinó una discussió prèvia sobre el sentit estratègic que ha de tenir.** Encertar aquí serà clau per no conformar-nos amb les frases generals o declaracions de màxims, que no sempre són operatives ni funcionals per als conflictes diaris, i per no caure en una lluita per reformes aïllada de la perspectiva més llarga en la qual lluitem.*

*En el procés cap al II Congrés no s'ha donat l'espai adient per tenir tots aquests debats, amb la calma i profunditat necessàries. L'apartat 2 de la ponència política, "Objectius i principis polítics", serveix per dibuixar el que seria un programa de màxims, però com diem, els debats han d'anar més enllà. Per això, **des del Grup Motor considerem que els debats i l'elaboració del programa s'hauran de desenvolupar posteriorment al II Congrés.** Aquests debats seran un objectiu prioritari, que hem de tenir en les millors condicions i amb la màxima participació del moviment.*

Dit això, i per recordar d'on venim, reproduïm aquí el programa que vam aprovar al I Congrés:

- 1. Stop desnonaments:** Exigim l'aturada immediata de tots els desnonaments fins que no es garanteixi el dret a un habitatge digne. Exigim la finalització de les dates obertes i la persecució dels desnonaments il·legals. Reclamem real·lotjament en habitatges dignes i el compliment de la funció social de l'habitatge, per davant el dret a la propietat.
- 2. Punxem la bombolla del lloguer:** Reclamem la baixada immediata dels preus dels lloguers, que hauran d'anar lligats a la renda disponible de les llars. Volem uns contractes de lloguer estables, que es renovin de manera automàtica i acabin amb l'actual precarietat i incertesa.
- 3. Expropiem els pisos de bancs, fons voltors i grans propietaris:** Cal recuperar la funció social de l'habitatge avui en mans d'aquests agents i garantir un parc d'habitatge de lloguer públic i social. De la mateixa manera, cal impulsar altres formes d'accés a l'habitatge fora del mercat.
- 4. Construïm moviment popular:** Hem decidit organitzar-nos i ens comprometem a fer front de forma col·lectiva a la problemàtica que afecta a les classes populars. Ens responsabilitzem de crear i mantenir una comunitat forta, basada en els vincles i lligams a cada territori, de relacionar-nos des del suport mutu i de millorar les nostres condicions de vida.

4. ACCIÓ SINDICAL I ORGANITZACIÓ PER PROPIETATS

I. Introducció

Durant els seus anys d'existència, el moviment per l'habitatge ha anat desenvolupant diferents eines de lluita contra bancs, fons d'inversió o grans propietaris i especuladors. Accions a seus bancàries i oficines, escraches, organització per blocs, ocupacions o altres formes de pressió han sigut una part essencial de l'articulació de la nostra lluita. Aquestes eines, a més, s'han anat adaptant a les conjuntures canviants i als diferents tipus de casos o de conflictes que ens hem anat trobant; impagaments d'hipoteques, augments de lloguers, ocupacions o conflictes de tot tipus. Però tot i els coneixements i pràctiques acumulades, no sempre hem aconseguit sistematitzar-les ni inserir-les dins d'una unitat d'acció o estratègia concretes. I aquest és un dels grans reptes que tenim.

En concret, una de les qüestions pendents al moviment per l'habitatge és la de **l'organització per propietats i la capacitat per desplegar una acció sindical conjunta**. Un objectiu que tenim sobre el paper des de fa molt temps, però que encara no hem aconseguit desplegar.

Pel que fa a aquesta eina de lluita, si revisem el nostre recorregut, veiem que hi ha molts col·lectius que no han passat de la gestió individual de casos, mentre altres sí que han tingut experiències en conflictes contra propietats o organitzant blocs, però sense passar de la coordinació puntual en alguna campanya o conflicte. L'experiència unitària més important al moviment ha sigut la Guerra a Cerberus, sortida del I Congrés i de la qual fem una valoració contradictòria, i també hem engegat altres lluites conjuntes com el Pla Sareb; o més recentment, al Barcelonès han estat funcionant alguns espais de lluita contra Cerberus o el Patronat d'Habitatge, que també són d'alguna manera una proto-organització per propietats. Però en general podem veure una carència en la capacitat d'acció i organització unitària, que contrasta amb uns col·lectius i un moviment que funcionem amb pràctiques molt similars. Només en les organitzacions que han tingut una estructura supralocal podem veure una pràctica més sistematitzada: les PAHs en l'època de la crisi hipotecària sí que desplegaven una certa organització per propietats, i el Sindicat de Llogateres, que ha fet de l'acció sindical contra diferents propietats una part central de la seva activitat.

L'organització sindical per propietats ha de ser una part essencial de la futura organització. Aquesta ens ha de permetre **sistematitzar formes de lluita, d'organització i de treball conjunt**, i en definitiva, fer un salt qualitatiu i quantitatiu en les nostres capacitats. Com diem, fa anys que tenim pendent fer aquest pas¹, i les experiències construïdes i viscudes ens han de

¹ Això dèiem a les ponències del I Congrés, l'any 2019: "Assumir aquesta tàctica de lluita és el primer pas per posar en marxa la lògica del conflicte col·lectiu com a moviment. Per implementar l'organització per propietaris cal, en primer lloc, assumir la dinàmica en el dia a dia dels nostres col·lectius: agrupar i afrontar

1 permetre extreure aprenentatges i avançar de veritat en aquest objectiu. Desplegar una
2 organització per propietats ens exigirà el millor de nosaltres, i de ben segur que ens trobarem
3 amb no poques dificultats i que haurem d'aprofundir en més debats i acumular més
4 coneixements i pràctica conjunta. Però l'estat actual de coses ja ens permet dibuixar algunes
5 apostes clau, que haurem de desplegar en l'etapa posterior al II Congrés.

6 **II. L'acció sindical en la lluita per l'habitatge**

7 Quan parlem d'acció sindical en la lluita per l'habitatge, parlem de **tota una sèrie de**
8 **pràctiques que fem servir per organitzar els conflictes i intentar obtenir objectius o victòries**
9 **concretes**. Aquestes poden anar des de les més senzilles, com investigar la propietat o
10 interposar recursos legals, a altres més complexes com accions de pressió, escraches,
11 alliberament d'espais o altres formes de mobilitzacions i campanyes. Moltes vegades, fem
12 servir aquestes eines de lluita per aconseguir una millor posició de força en alguna
13 negociació.

14 També podem entendre l'acció sindical com la manera d'organitzar el conflicte segons el
15 tipus de propietat, tinença o problemàtica. Aquí podem parlar d'agrupar casos per propietats
16 en col·lectius locals, d'agrupar aquests casos a nivell supralocal per tenir més força col·lectiva,
17 o de tenir grups o seccions sindicals que puguin planificar la lluita amb una perspectiva més
18 llarga, anant a buscar de manera proactiva més gent a organitzar i ampliant els conflictes.

19 Finalment, hem de parlar dels objectius que ha de tenir l'acció sindical, que es mouen en
20 diferents plànols. Per una banda, ha de ser capaç **de donar resposta als casos i a les**
21 **problemàtiques més immediates** de les famílies; si aquesta eina no funciona no serà possible
22 generar adhesió i estabilitat en el creixement. Però per altra banda, l'acció sindical ha
23 d'implicar **anar més enllà de l'assessorament i la solució individual de casos, per entrar en**
24 **marcs de lluita, negociació i organització col·lectiva**.

25 A partir de l'acció sindical i el conflicte que desenvolupem, hem d'aconseguir generar més
26 conflicte i organització, que nova gent i noves militants es formin i siguin capaces d'estendre
27 el conflicte. En aquest sentit, **l'acció sindical ha de ser una eina per a l'acumulació de forces**
28 **i la socialització de les nostres idees**, que, juntament amb altres formes de lluita que
29 despleguem, ens ha de servir per avançar en els nostres objectius més estratègics.

els casos per propietaris. Així mateix, ser proactius a l'hora d'anar a buscar veïns i veïnes afectades per propietaris amb qui ja estem sostenint un conflicte. En segon lloc, cal buscar la coordinació i el contacte amb la resta de col·lectius d'habitatge per agrupar també els nostres respectius casos en conflicte amb un mateix propietari. L'organització per propietaris, d'aquesta manera, ens ajuda a aprofundir el procés de presa de consciència i col·lectivització dels problemes individuals en el si dels nostres grups, ens permet augmentar la cohesió i l'organització entre el moviment més enllà de la nostra realitat local, i per últim, en els conflictes concrets ens dona més força i capacitat de pressió davant de la propietat."

1 **III. Què és i perquè ens cal una organització sindical per** 2 **propietats?**

3 Com hem vist, la major part de l'acció sindical que duem a terme es desenvolupa en el
4 territori, amb un col·lectiu local que aplega totes les persones que viuen en un mateix lloc,
5 independentment del cas concret que tinguin i de qui sigui la propietat de la seva
6 llar. L'organització sindical per propietats és una proposta complementària a aquest model,
7 que consisteix en **agrupar hipotecades, llogateres i ocupes segons la propietat o entramat**
8 **empresarial propietari de les seves llars, per organitzar la lluita contra ells.** Aquest model
9 organitzatiu ha tingut alguns assajos, però en general està molt poc explotat i, com hem dit,
10 caminar cap a aquestes formes de lluita és un dels principals objectius als que ens
11 comprometem.

12 El primer argument a favor d'aquest model és el més obvi: agrupar a persones en funció de
13 la propietat permet, a partir de la socialització de les problemàtiques i la creació de
14 programes i objectius conjunts, impulsar millor la lluita contra un propietari. Amb la
15 centralització de coneixements, la planificació d'accions i la divisió de tasques, podem
16 desplegar lluites molt més efectives. La lluita contra les conseqüències del capitalisme en
17 l'habitatge conviu amb el comportament particular de cada empresa que es dedica al negoci
18 immobiliari, que sovint operen de la mateixa manera amb tots els habitatges que gestionen.
19 Organitzar estructures de lluita contra aquestes empreses ens permetrà conèixer-les millor,
20 per saber com abordar els conflictes.

21 La majoria d'acció sindical que duem a terme és a la defensiva, i de vegades ens falten eines
22 de lluita que vagin més enllà de respostes reactives contra diferents abusos, o de l'aturada
23 de desnonaments en porta i les accions o *escraches*. **Organitzar-se per propietats és un pas**
24 **imprescindible per passar a l'ofensiva,** per desenvolupar eines i mecanismes que ens
25 permetin forçar negociacions col·lectives (per exemple, anar més enllà de la contenció de
26 l'augment del lloguer i aconseguir negociar baixades).

27 Per altra banda, agrupar els casos de manera sistemàtica ens ha de permetre **superar les**
28 **lògiques immediatistes i localistes,** construir de manera més consistent una força organitzada
29 i desenvolupar una capacitat de resposta i d'acció. A més, el fet d'estructurar la lluita a nivell
30 supra-local ha de revertir en la consciència política, ajudant a entendre els conflictes i
31 situacions de desnonaments no com problemes individuals o reduïts a un barri o ciutat, sinó
32 com a part d'un conflicte de classes molt més ampli.

33 Per acabar, aquesta aposta ens pot permetre augmentar la capacitat per incidir sobre
34 problemàtiques concretes, com poden el turisme o diferents qüestions urbanístiques o del
35 territori, i desplegar possibles campanyes. Així, hem de ser capaces de recollir informació i
36 realitzar estudis propis, donant espai a la investigació, generar lectures crítiques de la
37 conjuntura i saber engegar diferents lluites o mobilitzacions. La nostra acció sindical ha de

1 poder anar més enllà de les lluites econòmiques o la defensa més directa de les nostres llars,
2 per esdevenir un agent polític més referenciat.

3 *

4 Tot això necessitarà d'uns canvis importants en les nostres dinàmiques militants, així com
5 unes noves estructures organitzatives, que haurem d'engegar als pròxims mesos.
6 Anomenarem **seccions sindicals** als espais organitzatius bàsics per a la lluita contra alguna
7 propietat, i necessitarem d'una **comissió d'acció sindical** com un espai des del qual garantir
8 que aquesta nova aposta pugui funcionar. Totes elles estan descrites a la ponència
9 organitzativa.

5. LLUITA LEGAL, JURÍDICA I ANTIREPRESSIVA

La lluita legal, jurídica i antirrepressiva ha estat present d'una o altra manera al llarg dels últims anys. Al Moviment per l'Habitatge podem destacar **tres espais d'actuació principals: la comissió d'ILP de la PAH, la Comissió Jurídica sorgida del I Congrés i el Grup Legal del Sindicat de Llogateres.**

La comissió ILP de la PAH va néixer l'any 2015, amb la finalitat de promoure una Iniciativa Legislativa Popular al Parlament de Catalunya en matèria d'habitatge. Aquesta ILP va aconseguir l'aprovació de la Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit d'habitatge i la pobresa energètica, a partir de la qual van entrar en vigor mesures com l'anul·lació de desnonaments per a famílies en execució hipotecària, l'obligatorietat per als grans tenidors d'oferir lloguers socials per a famílies en règim de lloguer en risc de desnonament, etc. Així mateix, des de les PAHS s'ha dut a terme una gran tasca respecte l'elaboració de documents útils oberts, que han permès als sindicats la possibilitat d'exigir l'aplicació de les lleis garantistes a l'administració, un gran tenidor o una empresa subministradora.

Per part de la Comissió Jurídica, des de la fi del Primer Congrés s'ha centrat en desenvolupar diverses tasques d'àrees diferenciades: seguiment i recollida de dades sobre els diferents casos repressius del Moviment per l'Habitatge, assessorament i prevenció, negociació en accions concretes, centralització de les relacions amb les advocades d'Alerta Solidària, coordinació d'actes i rodes de premsa, etc. A més, la Jurídica ha entomat la tasca formativa de cara a la resta del moviment per l'habitatge amb l'elaboració de diversos quaderns formatius, per tal permetre un major grau d'autonomia i de capacitat als sindicats.

Per últim, des del Sindicat de Llogateres s'ha dut a terme una tasca semblant a les anteriors. Mitjançant el seu grup "legal", s'acompleix una doble funció: d'una banda, és una eina pràctica per a totes les persones llogateres (que poden consultar els seus drets de manera preventiva a les diferents guies i documents útils), i els sindicats (per assessorar i acompanyar els casos en conflicte i defensar-se dels abusos dels propietaris). De l'altra, serveix per a generar noves interpretacions de les diferents normatives relacionades amb el dret a l'habitatge, i assentar en l'àmbit jurídic una lectura d'aquest dret en tant que fonamental.

I. Sentit polític de la lluita legal i jurídica

En el context del pas endavant a nivell organitzatiu que estem duent a terme, la lluita en l'àmbit legal, jurídic i antirepressiu ha de jugar un paper fonamental, tant per defensar-nos davant la repressió com per potenciar la nostra capacitat d'incidència en l'àmbit legislatiu, treballant per aconseguir un marc més propici als interessos de la classe treballadora. Fins al moment, la manca de mecanismes de defensa col·lectius i ben estructurats ha estat una gran limitació que ens ha impedit maximitzar el potencial de la lluita jurídica. Aquesta

1 lluita ha de vehicular-se a través del desenvolupament d'estratègies compartides que ens
2 permetin obtenir resultats concrets i guanyar força i legitimitat, alhora que potenciem els
3 recursos disponibles i establim un marc de treball comú arreu del territori.

4 Pel que respecta a la lluita antirepressiva, és necessari dotar-nos d'una estructura sòlida que
5 ens permeti, d'una banda, **respondre de manera eficaç davant els atacs i, d'altra banda,**
6 **formar-nos per saber prevenir i funcionar de manera segura**, protegint-nos el màxim
7 possible.

8 Així mateix, serà essencial adoptar un paper actiu i tenir una incidència real en la
9 transformació i promoció de polítiques i lleis en matèria d'habitatge a Catalunya, amb
10 l'objectiu de materialitzar algunes de les demandes col·lectives i de millorar-ne les nostres
11 condicions de lluita. Hem de superar els marcs reformistes en els quals no poques vegades
12 ha caigut la lluita per l'habitatge, que poden centralitzar massa la nostra activitat i portar-
13 nos a un terreny de joc que no és el nostre, i **hem de saber engegar una lluita per reformes**
14 **que permeti avançar en la nostra perspectiva d'acumulació de forces.**

15 El nou marc organitzatiu també ens ha de permetre afrontar els canvis de conjuntura amb
16 més força i actuar amb més rapidesa davant de les oportunitats que es puguin presentar. En
17 aquest sentit, serà essencial la coordinació territorial per poder articular una lluita jurídica
18 unificada que tingui un impacte a escala nacional.

19 La nova comissió ha de servir com a **eina que orienti, impulsi i doni suport a l'acció sindical**
20 **i la lluita contra les diferents propietats**, mitjançant la creació de càpsules i quaderns
21 formatius, de guies útils per a la defensa de casos, fent monitoreig de l'actualitat normativa i
22 judicial o amb la consecució de litigis estratègics.

23 **II. Un balanç crític de les victòries en l'àmbit legal**

24 Havent sigut un front de lluita molt actiu, especialment per a alguns sectors del moviment, la
25 realitat és que cap de les lleis aconseguides ha significat una millora material important en
26 les condicions d'accés a l'habitatge. Els desnonaments de famílies vulnerables continuen sent
27 part del dia a dia, els preus de l'habitatge s'han continuat disparant i el poder dels agents
28 financers i immobiliaris ha quedat intacte enfront de la vulnerabilitat d'inquilines i de tota la
29 gent que té dificultats per accedir a un habitatge. Quan alguna llei o reforma ha pogut ser
30 "excessiva" o tocar una mica els beneficis del capital, aquesta ha estat suspesa pel tribunal
31 constitucional o s'ha incomplert de manera sistemàtica per part jutges i grans propietaris.

32 No obstant això, el moviment per l'habitatge sí que ha aconseguit algunes victòries i ha fet
33 progressos en els darrers anys, sobretot si comparem amb la situació de fa una dècada. La
34 lluita constant ha donat lloc a una normativa més garantista, especialment a Catalunya. Val
35 la pena destacar alguns dels avenços:

- **Llei 24/2015**, que ha permès signar 12.000 contractes de lloguer social en els darrers anys.
- **Contractes de lloguer de 5 a 7 anys**, en comparació amb els de 3 anys anteriors, a més d'una **limitació dels preus**, fruit directe de la pressió política i les iniciatives legislatives impulsades pel moviment per l'habitatge.
- **Prohibició d'honoraris** a les immobiliàries, així com mecanismes administratius de denuncia contra l'assetjament immobiliari.
- **Alguns drets energètics**. Catalunya és l'única comunitat autònoma on no hi ha talls de subministrament per impagament.

Això no obstant, malgrat els avenços, hi ha nombrosos reptes que encara s'han d'afrontar. Tals com:

- **Lluitar per mesures o reformes que suposin una millora material important** per a la classe treballadora. Aquestes poden anar des de l'aturada real dels desnonaments a baixades importants en els preus de l'habitatge —acord als salaris i la renda de les famílies—, però també moltes altres.
- **Aplicació deficient de la normativa vigent**. Tot i que existeixen lleis com la 24/2015, els tribunals sovint no la reconeixen processalment. Això crea una gran dificultat per aplicar els drets que ja estan garantits sobre el paper. També n'és exemple la suspensió de desnonaments per moratòria Covid del RD 11/2020.
- **Fraus i buits legals en la regulació dels lloguers**. Hi ha una escapada normativa amb els lloguers de temporada i d'habitació, a més d'una manca de claredat en l'aplicació de l'índex de preus de referència o la informació relativa als preus dels contractes preexistents en un habitatge.
- **Limitacions de la Llei Hipotecària**. Concretament, la manca de resposta de la normativa actual a la nova situació d'impagament generada arran de la pujada de l'Euríbor.
- **Criminalització de l'ocupació**. S'ha intensificat la persecució de l'ocupació, amb un augment de les condemnes per usurpació de béns immobles i desnonaments per aquesta via, tot i no haver-se modificat el codi penal.
- **Criminalització del dret a protesta**. Al llarg dels últims anys també s'ha intensificat la repressió patida per part del moviment per l'habitatge, especialment arran de l'aplicació de la llei mordassa i la modificació del Codi Penal.
- **Ineficiència dels sistemes sancionadors**. Les mesures per sancionar l'incompliment de normatives, com les multes als pisos buits o la reserva del 30% per a habitatge protegit, no es duen a terme amb l'eficàcia necessària.

A nivell pràctic, el moviment per l'habitatge s'enfronta a diversos problemes específics que dificulten la lluita diària (principalment, fruit d'haver desenvolupat normes amb cobertura parcial: només se'n beneficien els vulnerables o només apliquen als "grans tenidors"):

- **Hiperburocratització**. Per accedir a mesures de protecció, especialment per a les persones més vulnerables, es requereix una quantitat excessiva de documents i tràmits (proves de

vulnerabilitat, vida laboral, padró, etc.), la qual cosa sobrecarrega els sol·licitants.

- **Registre de grans tenidors.** La manca d'un registre oficial fa molt difícil identificar-los i, per tant, aplicar la normativa corresponent.
- **Problemes amb la justícia gratuïta.** L'assignació d'advocats d'ofici sovint és deficient, i moltes persones veuen denegada sistemàticament la justícia gratuïta.
- **Exclusió de persones en situació irregular.** Sovint, la normativa exclou de facto a persones sense documentació legal, impeding que accedeixin a la suspensió de desnonaments o a altres proteccions legals.
- **Procediments judicials accelerats.** Els procediments especials per impagament de renda o finalització de contracte són més ràpids i deixen menys marge d'oposició, dificultant la defensa dels drets dels inquilins.
- **Dificultat d'actuar a l'ofensiva.** És gairebé impossible dur a terme accions col·lectives com vagues de lloguers o compensar despeses de reparacions amb la renda deguda, degut a la inexistència d'eines legals per a aquestes accions.

Així doncs, la lluita pel dret a l'habitatge ha avançat significativament, però encara queda molt camí per recórrer. La majoria de les eines legals disponibles són fruit de la pressió i incidència política del moviment per l'habitatge, però cal continuar treballant per superar els reptes d'aplicació normativa, promovent normatives d'abast universal, garantint eines legals d'autodefensa llogatera, caminant cap a la despenalització de l'ocupació i assegurant-nos que les mesures sancionadores pels abusos dels propietaris es duguin a terme de manera efectiva. Podem afirmar que hi ha una bona feina feta, però encara n'hi ha molta per fer.

III. Necessitem fer un salt qualitatiu

Aquests són els aspectes en els quals hem de millorar, tenir més recursos i capacitats i sistematitzar formes de funcionament unitari:

- A) **Coordinació efectiva de tot el moviment.** A diferència de les petites estructures legals que fins ara han treballat de manera independent o informal, la formalització d'una única estructura jurídica permet una actuació conjunta i estratègica. Això permet socialitzar aprenentatges previs, generar nous debats conjunts i avançar cap a objectius comuns de manera coordinada.
- B) **Mancomunació dels recursos.** Aquesta nova estructura ens ha de permetre posar en comú els recursos dels diferents col·lectius, cosa que afavoreix que aquells amb menys capacitat puguin accedir-hi de manera més equitativa.
- C) **Centralització i monitoratge de l'activitat legal.** La centralització de la informació dels diferents col·lectius en aquest àmbit permet detectar amb més facilitat els canvis en les dinàmiques dels jutjats i institucions (advocats, jutges, "experts", administració pública o fins i tot propietaris).
- D) **Creació de càpsules formatives i guies i documents útils.** El treball conjunt i coordinat permet desenvolupar càpsules formatives per al conjunt del moviment, socialitzant

1 coneixements i garantint-ne l'accessibilitat a tots els membres. També facilita l'elaboració
2 de guies i documents útils per a tothom.

3 **E) Lluita antirepressiva conjunta.** Facilita obtenir una visió global de la repressió dins del
4 moviment per l'habitatge, analitzar com s'articula i elaborar estratègies defensives
5 comunes. També permet recopilar dades per generar relat en aquest àmbit i treballar la
6 incidència política de manera conjunta, així com establir protocols clars amb els advocats
7 antirepressius.

8 **F) Caixa de resistència solidaria.** En l'àmbit de la repressió econòmica, possibilita la creació
9 d'una caixa de resistència, clau per fer front als casos repressius. Aquesta eina assegura,
10 entre d'altres, que els col·lectius amb menys recursos també puguin actuar sense por. A
11 més a més, una caixa conjunta s'ajusta millor a la realitat de la repressió, ja que les causes
12 repressives sovint involucren participants de diversos col·lectius. Així, els costos es poden
13 assumir de manera col·lectiva a través de la caixa comuna, evitant disputes sobre qui ha
14 de fer-se càrrec de les despeses.

6. PARC COL·LECTIU D'HABITATGE

L'alliberament de cases ha estat i és una pràctica política i sindical pròpia dels nostres col·lectius, que ens ha permès l'alliberament tant d'espais per viure com per a generant estructures populars o diferents espais de socialització i politització, enfortint així les nostres files.

L'aparició de l'Obra Social, impulsada per les PAHs, va suposar un salt qualitatiu en la lluita que s'havia començat a donar després de la crisi de 2008. **Les Obres Socials ens han permès superar l'autodefensa d'aturar desnonaments, passar a l'ofensiva alliberant pisos i blocs sencers**, assenyalar a la banca i qüestionar la propietat privada, legitimant així també una lluita a l'ofensiva. No és casualitat que moltes de les PAHs i col·lectius més forts i referents durant aquests quinze anys hagin tingut també una Obra Social forta. Entorn d'aquesta pràctica, s'han anat creant importants comunitats en lluita, garantint en primer un habitatge per a molta gent i millorant la cohesió i el compromís amb la lluita. Els alliberaments també han servit per generar motivació i fer que molta gent, especialment jove, s'apropi a la militància.

Tot i això, malgrat els esforços per donar una perspectiva política i fugir de l'assistencialisme, aquesta pràctica ha estat duta a terme en la majoria dels casos de manera aïllada i imposada per la necessitat urgent de trobar real·lotjaments per a companyes desnonades. Aquestes mancances, a més, s'han vist fortament accentuades davant un avanç mediàtic, judicial, policial i tècnic en contra de l'ocupació, que s'ha traduït en una dificultat notòria per a alliberar noves cases. En aquest context, **és una necessitat fer un avenç com a Moviment, començant en primer lloc pel plànol organitzatiu**, intentant superar les mancances pròpies de treballar localment i de manera aïllada.

L'objectiu a llarg termini ha de ser la construcció i el sosteniment d'un parc d'habitatge col·lectiu de l'Organització. Aquesta ofensiva ha de ser una part més de les pràctiques de la nostra Organització, i s'ha d'emmarcar dins de les seves estratègies i objectius polítics.

Així doncs, des del punt de vista polític, **alliberar cases ens ha de servir per a qüestionar la propietat privada, així com reivindicar el dret a fer un ús social de les propietats buides**. Això es desplega, en primer lloc, pel fet d'exercir de manera efectiva, a la pràctica, aquest dret. A més a més, la seva reivindicació oberta ha de ser un element de xoc necessari en la batalla cultural i en el plànol concret de l'ofensiva mediàtica contra l'ocupació. D'aquesta manera, l'alliberament de pisos ens ha de servir com a element agitatiu i com a realització efectiva del dret a l'habitatge, exercit a partir de l'organització i en el marc de la lluita de classes. Això implica, en la mesura que les circumstàncies ho permetin, abandonar el llenguatge i les justificacions que sovint donem endins i a fora; cal fugir de justificacions basades en la llàstima, la necessitat o l'assistencialisme i afirmar-nos en els drets universals de la classe treballadora.

1 Des del punt de vista sindical, tàctic i estratègic, **l'alliberament de cases és una eina de pressió**
2 **en conflictes sindicals** que permet "crear" nous casos, alhora que pot servir de moneda de
3 canvi en negociacions col·lectives. D'aquesta manera, organitzar-nos a escala nacional per
4 a l'alliberament de pisos ha d'enfortir la nostra acció sindical, permetent coordinar accions i
5 conflictes contra propietats i institucions arreu del territori. A més a més, si pensem des del
6 punt de vista material, **hem d'apostar per l'alliberament de cases per a la militància de**
7 **l'Organització**. No hem de pensar-ho des de la pura necessitat, sinó entenent-ho com una
8 qüestió estratègica per a les forces de l'organització: alliberem cases per tal d'alliberar
9 companyes total o parcialment de l'obligació del treball i el salari que caldria per accedir a
10 una casa per les vies legals.

11 En un pla més general, tenim encara una qüestió poc resolta: la de la pèrdua del control
12 efectiu de les cases alliberades, bé perquè qui hi viu es desvincula dels nostres col·lectius, bé
13 perquè acabem sent desnonats i perden-les. Un objectiu de la nova comissió haurà de ser
14 el de treballar per tal de millorar aquest aspecte. Això passa, en el primer dels casos, pel
15 treball pedagògic i ideològic de qui hi viu, el reforçament dels vincles de tothom que visqui
16 a un pis del Parc Col·lectiu amb l'Organització i amb la lluita de classes en general. En el
17 segon cas, a més de millorar les nostres capacitats sindicals com a Organització, és necessari
18 investigar formes legals de salvaguardar aquest control.

19 Per acabar, des del punt de vista purament pràctic, hem d'avançar en la tecnificació i el
20 millorament de la nostra pràctica, entenent que això ens permetrà dur-la a terme d'una
21 manera més eficaç i senzilla.

22 Creiem que és necessari al conjunt del Moviment avançar en tots aquests objectius i que
23 l'avenç en el plànol organitzatiu és el primer pas per a la seva realització.

7. ESTRUCTURES POPULARS

En el nostre context, el concepte d'Estructures Populars (EEPP) s'utilitza per primera vegada en el marc del I Congrés d'Habitatge celebrat el novembre de 2019. A partir d'aquell moment s'hi continua aprofundint resultant així la publicació del I Quadern de Formació Popular «Les estructures populars al moviment per l'habitatge català» l'any 2021. Tot i que hi ha nombroses experiències històriques, tant al nostre territori com a nivell internacional, que ens remetent a l'actual aposta per les estructures populars, no és fins l'actualitat que trobem referències a aquest concepte en concret. És a dir, a diferència d'altres, aquest no és un concepte que tingui una llarga càrrega històrica sinó que és de construcció més recent.

En el moment de conceptualitzar les estructures populars des del moviment per l'habitatge, es defineix les EEPP com a **«espais d'organització des de la base per cobrir necessitats des d'una realitat concreta que permet millorar les condicions de vida de les classes populars. Són experiències relacionades amb el sosteniment i reproducció de la vida, formes de cobrir necessitats materials i comunitàries de manera col·lectiva. Espais des d'on ens relacionem a través del suport mutu i on no es tracta de solucionar els problemes o les necessitats de la gent des d'una perspectiva assistencialista, sinó que el que es vol és fer d'una necessitat compartida una solució conjunta, en la que totes les que hi participem hi posem de la nostra part perquè aquesta funcioni.»** (Quadern de Formació, 2021)

Per entendre el naixement de les EEPP cal entendre també el vincle que des del seu inici han tingut amb el moviment per l'habitatge. Aquest s'explica per la capacitat i la força que té la lluita per l'habitatge i per una lectura que entén aquesta com quelcom ampli que ha de disputar-se més enllà de l'habitatge, intervenint en altres aspectes de la vida social.

Aquesta relació entre EEPP i sindicalisme d'habitatge s'ha d'entendre en un doble sentit. Per una banda, pel sindicalisme d'habitatge, desplegar l'aposta per les EEPP i articular-se amb aquestes li dona força a una lluita per anar més enllà i organitzar la lluita contra el capitalisme des de diversos fronts. Alhora, aquesta articulació és **una manera d'enfortir i consolidar el moviment i la seva militància en tant que reforcen la cohesió, la formació i la construcció de classe** generant una comunitat política àmplia.

Per altra banda, per les EEPP el vincle amb el sindicalisme d'habitatge els hi ha permès tenir relació directa amb un focus de conflicte clar i vincular-se a una lluita més àmplia per tal d'evitar quedar aïllades en la seva pròpia tasca o caure en lògiques més pròpies d'un servei a la comunitat.

En tot cas és essencial destacar el vincle a nivell local entre EEPP i sindicalisme d'habitatge. La coordinació supralocal és possible gràcies a la consolidació d'aquest vincle, que permet un treball en profunditat a cada barri i poble. És comú, per exemple, que les Escoles Populares treballin colze a colze amb el col·lectiu d'habitatge de la seva zona, realitzant accions conjuntament.

1 Des que es va apostar pel concepte d'Estructures Populars el 2019 amb el I Congrés
2 d'Habitatge, s'han anat creant i replicant Estructures pel territori català i en altres racons de
3 l'Estat. **Les principals àrees de desplegament de les Estructures han estat l'organització no**
4 **mixta, l'esport popular, les escoles populars, les xarxes de sobirania alimentària,**
5 **l'autodefensa laboral i l'acompanyament de persones migrants.** En aquests cinc anys s'han
6 creat i consolidat Estructures locals de la mateixa manera que d'altres han perdut forces i
7 desaparegut. Amb això volem dir que l'aposta per les EEPP encara està en expansió i
8 moviment, a la vegada que aquestes ja estan posant en pràctica el model que vida
9 revolucionari que anhelem. És necessari també mencionar la capacitat que tenen les
10 institucions de treure independència a les EEPP com a formes d'organització alienes al
11 sistema, i per tant, la capacitat d'inestabilitzar-les segons el cicle polític que vivim.

12 En alguns casos, les diferents estructures han generat aliances territorials i són enteses com
13 un bloc, normalment perquè conviuen en els mateixos espais físics, però la forma
14 organitzativa més treballada són les aliances supralocals. Per exemple, és comú que les
15 estructures populars locals d'un mateix sector es trobin i comparteixin, ja sigui en vetllades de
16 Gimnasos Populars, trobades no mixtes o altres. Podem dir que la primera articulació
17 d'Estructures Populars és la Xarxa d'Escoles Populars, ampliada i consolidada aquest mateix
18 maig a Catalunya a la III Trobada d'Escoles Populars.

19 Així, dins de les Estructures Populars, **les Escoles Populars (EPs) s'entenen com els projectes**
20 **que posen l'educació i la formació al centre de la seva acció política.** Les escoles populars
21 segueixen la pedagogia de l'Educació Popular: una metodologia que es basa en la llibertat,
22 la consciència de classe, la posada en valor de la col·lectivitat i una educació des de i per les
23 desposseïdes. Les Escoles Populars es vinculen a necessitats educatives concretes i
24 immediates, com poden ser l'aprenentatge d'un idioma, el suport per realitzar tasques
25 escolars o la formació política. Però més enllà de cobrir aquestes necessitats, l'aposta per les
26 escoles populars neix com a forma de generar organització col·lectiva i consciència
27 revolucionària.

28 Per a la potenciació del procés de subjectivació política en el si de la lluita per l'habitatge,
29 entenem que la capacitat i la formació són dos elements claus. Des d'aquest punt de vista
30 les Escoles Populars compleixen tres objectius amplis, en referència a la tasca general de
31 construcció d'un subjecte de lluita i d'enfortir el moviment: En primer lloc, són espais claus
32 per **reforçar el sentiment de pertinença a una comunitat en lluita** i l'ètica comuna; En segon
33 lloc, **multipliquen la capacitat d'acció i organització dels i les companyes, o bé assenten les**
34 **bases de futurs i futures militants;** En tercer lloc, són espais des dels quals podem implementar
35 la formació política i el debat ideològic més enllà d'allò exemplar o del conflicte quotidià.

36 Creiem, doncs, que és necessari **fer un treball regular en l'àmbit de les estructures i les escoles**
37 **populars, de manera coordinada amb els companys i companyes que treballen a la Xarxa**
38 **d'Escoles Populars** o en altres espais. Els objectius d'aquesta feina, que es realitzarà en espais
39 de treball mixtos, aniran des de poder analitzar i debatre sobre el significat i les potencialitats

- 1 de les Estructures Populars a la potenciació de noves estructures a diferents territoris, fent una
- 2 feina de formació i acompanyament.